

Eksperte: Latvija migrācijas jautājumos ir spējīga solidarizēties ar citām ES valstīm

Rīga, 29.jūn., LETA. Latvija migrācijas jautājumos ir spējīga solidarizēties ar citām Eiropas Savienības (ES) valstīm, šādu viedokli aģentūrai LETA puda sabiedriskās politikas centra "Providus" vadošā pētniece migrācijas un integrācijas jomā Agnese Lāce.

Viņa norādīja, ka Latvijai svarīgi spēt nošķirt citus migrācijas veidus no patvēruma meklēšanas, saprotot, ka patvēruma piešķiršanā runa ir par morālām vērtībām un humanitāru palīdzību. Vienlaikus priekšvēlēšanu laikā, ņemot vērā sabiedrības negatīvo attieksmi, solidarizēšanās, visticamāk, vēl nenotiks, atzīst migrācijas jautājumu eksperte.

Vienlaikus, tā kā migrācijas jautājumos ES valstu aktivitāte notiks pēc brīvprātības principa, Lāce māc šaubas par to, kā Vācija, Francija un citas solidarizēties gatavās puses spēs pārliecināt jebkuru citu valsti iesaistīties. Pēc ekspertes domām, tas būtu iespējams tikai un vienīgi, ja brīvprātīgā iesaistīšanās migrācijas jautājumu risināšanā, tiks saistīta ar citām ES politikām un to, kādu atbalstu, piemēram, Latvija, varēs sagaidīt no ES.

ES samītā panāktā vienošanās, ka ES valstis pēc brīvprātības principa izveidos centrus, kuros tiks izskatīti Vidusjūrā izglābto migrantu patvēruma pieprasījumi, nozīmēs, ka būs valstis, kuras šajā procesā nepiedalīsies. Piemēram, Višegradas valstis, kuras jau iepriekš bijušas ļoti kritiskas par jebkādu kopējo Eiropas migrācijas politiku.

Lāce norādīja, ka patlaban par brīvprātīgo līdzdalību tiek runāts ne tikai saistībā ar cilvēkiem, kas jāpārvieta, bet arī par līdzdalību reģionālo centru administrēšanā. "Es gribētu cerēt, ka Latvija iesaistīsies, tādējādi īstenojot solidaritāti, ko ES centrs gaida no visām dalībvalstīm," sacīja Lāce, kura uzskata, ka viens no veidiem, kā Latvija varētu iesaistīties, ir atbalstīt centrus ar administratīvajiem resursiem, tostarp cilvēkresursiem.

Pagaidām Lācei izskatās, ka Latvijas pozīcija ir "diezgan nogaidoša", jo pagaidām ir daudz neskaidrību par to, kā jaunās ES iniciatīvas migrācijas jautājumos tiks iedzīvinātas.

Pēc Lāces paustā, kopumā ļoti labi, ka saruna ES līmenī par migrācijas jautājumiem ir notikusi un ka ir panākta vienošanās, tostarp iedzīvinātas jau iepriekš izskanējušas idejas, piemēram, par to, ka patvēruma pieprasījumus varētu izskatīt arī pirms cilvēku nonākšanas Eiropā.

Vienlaikus Lāce norādīja, ka ir ļoti daudz neatbildētu jautājumu, tostarp kurš iecerētos patvēruma pieprasījumu izskatīšanas centrus uzturēs un administrēs - vai tās būs valstis, kurās šie centri atrodas, vai arī ES ar dalībvalstu līdzdalību. Tāpat nav skaidrs, vai šī procedūra patiešām būs ātrāka un vai ar to būs iespējams cilvēkiem nodrošināt cieņpilnus dzīves apstākļus, proti, neradīt situāciju, ka patvēruma meklētāju nometnes veidojas pirms nokļūšanas Eiropā, atkarojot situāciju, kas patlaban vērojama Itālijā un Grieķijā, tikai ārpus Eiropas robežām.

Pēc Lāces teiktā, kad tiks rastas atbildes uz daudzajiem neskaidrajiem jautājumiem, varēs labāk saprast, vai tas palīdzēs risināt kopējo ES patvēruma politiku.

Vienlaikus Lāce norādīja, ka patvēruma pieprasījumi Eiropā ir krietni sarukuši, tostarp arī Vidusjūras šķērsošanas gadījumi ir samazinājušies līdz apmēram 40 000, kas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, esot krietni mazāk. "Mēs vairs nestrādājam krīzes apstākļos, mēs vairs nerunājam par krīzi, tāpēc Eiropai ir iespēja attīstīt tādu patvēruma politiku, kas būtu gan pieņemama dalībvalstīm, gan būtu saskaņā ar cilvēktiesību un starptautiskās aizsardzības principiem," sacīja Lāce.

Lāce kopumā aicina Latvijas valdību domāt par to, kā attīstīt pārvietošanas programmas, piekopjot Kanādas un ASV praksi, kurā patvēruma pieprasījumi tiek izskatīti pirms cilvēku nonākšanas ES. Tādējādi Latvija varētu kļūt par vienu no valstīm, kurā pēc patvēruma pieprasījuma izskatīšanas cilvēki valstī nonāktu jau ar bēgļa statusu.

Eksperte skaidroja, ka patvērumu izskatīšana pirms cilvēka nonākšanas ES ir veids, kā novērst nelegālās un nedrošās plūsmas. Uz šādas prakses lietderību ilgstoši norādījušas starptautiskās organizācijas un migrācijas pētnieki, jo prakse ir laba dalībvalstīm, jo mazinās iedzīvotāju uztvertā nedrošība par to, kas valstī nonāk, jo persona un tās identitāte tiek pārbaudīta pirms pārvietošanas. Turklāt šādā veidā tiek nodrošināti arī cilvēcīgāki pārvietošanās apstākļi tiem, kam patvērums pienākas.

Kā ziņots, ES samītā Briselē panākta vienošanās migrācijas jautājumā, piektdien paziņojis Eiropadomes prezidents Donalds Tusks.

Vienošanās, kas panākta visu nakti ilgušās sarunās, paredz, ka ES valstis pēc brīvprātības principa izveidos centrus, kuros tiks izskatīti Vidusjūrā izglābto migrantu patvēruma pieprasījumi. Tie migranti, kuri atbildīs patvēruma piešķiršanas kritērijiem, tiks nosūtīti uz ES dalībvalstīm, kas būs gatavas viņus brīvprātīgi uzņemt.

Vēl ES līderi vienojušies, ka tiks pētītas iespējas izskatīt migrantu patvēruma pieprasījumus, vēl pirms viņi ir sasnieguši ES. Paredzams, ka tas varētu notikt Ziemeļāfrikas valstīs.

Publicēta: 29.06.2018 14:34

Agnija Antanoviča, LETA

Raksts tapis projekta "Masu mediju iesaiste trešo valstu pilsoņu integrēšanā Latvijā" (Projekta Nr. PMIF/7/2016/1/02) ietvaros. Projekts tiek finansēts no Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda un Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Projekta īstenošana turpināsies līdz 2018. gada decembrim.

© Bez aģentūras LETA rakstiskas piekrišanas aizliegts šis ziņas tekstu jebkādā veidā un apjomā pārpublicēt vai citādi izmantot masu saziņas līdzekļos vai interneta vietnēs. Pārkāpumu gadījumos tiesvedība norit atbilstoši Latvijas likumiem.